

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 maja 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Ł., odmówił D. R. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że zgodnie z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 20 marca 2014 roku D. R. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy do dnia 29 lutego 2016 roku, a niezdolność do pracy powstała w dniu 13 lutego 2013 roku. Z uwagi na fakt nie spełnienia wszystkich przesłanek wymienionych w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówiono wnioskodawczyni przyznania świadczenia.

Na wymagane 20 lat stażu pracy wnioskodawczyni udowodniła łącznie 14 lat i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 6 miesięcy i 15 dni okresów nieskładkowych, które zgodnie z art. 5 ust. 2 zostały ograniczone do 1/3 udowodnionych okresów składkowych i przyjęte w wymiarze 3 lat, 6 miesięcy i 6 dni. Na wymagane 25 lat okresów składkowych wnioskodawczyni udowodniła 10 lat, 6 miesięcy i 17 dni. Niezdolność do pracy powstała u wnioskodawczyni powstała w dniu 13 lutego 2013 roku tj. po upływie 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia, które nastąpiło w dniu 12 lipca 2008 roku.

(decyzja – k. 95 plik I akt ZUS)

W dniu 13 czerwca 2014 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Ł., wpłynęło odwołanie sporządzone przez pełnomocnika D. R.. W treści odwołania wskazano, że wnioskodawczyni cierpi na schizofrenię paranoidalną od lipca 2008 roku i tym samym organ rentowy błędnie przyjął datę powstania niezdolności do pracy wnioskodawczyni. W ocenie skarżącej jej choroba postępowała od 2008 roku (świadczy o tym opinia sądowo – psychiatryczna z dnia 13 lutego 2013 roku), a leczenie podjęła dopiero w listopadzie 2013 roku.

(odwołanie k. 2 – 4)

W dniu 27 czerwca 2014 roku do tutejszego Sądu wpłynęła odpowiedź organu rentowego na wyżej wskazane odwołanie. W uzasadnieniu organ rentowy przytoczył argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 18 – 19)

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i (...), w sprawie o sygn. akt VIII U 2268/14, w punkcie pierwszym sentencji wyroku zmienił zaskarżoną decyzję przyznając D. R. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 28 stycznia 2014 roku, a w punkcie drugim sentencji wyroku zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Ł., na rzecz wnioskodawczyni kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że niezdolność do pracy wnioskodawczyni powstała w lipcu 2008 roku, na co wskazuje opinia biegłego sądowego specjalisty, a także ustalone okoliczności. W ocenie Sądu wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy w lipcu 2008 roku, a zatem legitymuje się wymaganym stażem pracy (w dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy posiada wymagany 5 – letni okres składkowy oraz nieskładkowy).

(wyrok Sądu Okręgowego w sprawie VIII U 2268/14 wraz z uzasadnieniem – k. 76 – 83)

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją z dnia 4 lutego 2016 roku organ rentowy zarzucając mu:

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 k. p. c., polegające na wydaniu wyroku bez wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy;

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 57 i art. 14 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez niewłaściwe ustalenie, że wnioskodawczyni przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od 28 stycznia 2014 roku.

Organ rentowy wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania albo
- uchylene wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W uzasadnieniu apelacji wskazano, iż zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego winien zostać uchylony z uwagi na fakt, że w tenorze wyroku nie wskazano na jaki okres przysługuje prawo do świadczenia oraz jakiego stopnia jest orzeczona niezdolność do pracy,

a w konsekwencji – jakiego stopnia rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznał Sąd Okręgowy. Tym samym organ rentowy nie byłby w stanie wykonać rzeczzonego wyroku. Ponadto, nie ustalono w sposób pewny daty początkowej niezdolności do pracy.

(apelacja organu rentowego – k. 85 – 86)

Wyrokiem z dnia 15 lutego 2017 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i (...), w sprawie o sygn. akt III AUa 386/16, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za drugą instancję.

W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że apelacja okazała się zasadna w zakresie, w jakim zmierzała do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Organ rentowy słusznie zarzucił, że wyrok nie nadaje się do wykonania, bowiem nie zawiera oznaczenia ani rodzaju świadczenia jakie zostało tym wyrokiem przyznane ani daty końcowej, do której renta z tytułu niezdolności do pracy została przyznana. Sąd Okręgowy w sentencji orzeczenia winien był wskazać, czy D. R. pozostaje całkowicie czy też częściowo niezdolna do pracy. Ponadto, winna być wskazana data, do której przyznano ubezpieczonej prawo do renty.

Trafnym okazał się również zarzut naruszenia art. 233 § 1 k. p. c. poprzez wydanie wyroku bez wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Okręgowy oparł rozstrzygnięcie w sprawie na podstawie wniosków wynikających z opinii biegłego lekarza specjalisty nie uwzględniając zastrzeżeń do tej opinii wystosowanych przez organ rentowy. Jak podkreślił Sąd Apelacyjny, z opinii biegłej psychiatry wynika, że nie ma żadnej dokumentacji medycznej z okresu wcześniejszego niż luty 2013 roku. Jest to dodatkowa trudność dla biegłego, który ma ocenić stopień naruszenia sprawności organizmu do daty 9 stycznia 2010 roku. Tym samym, datę tę należy ustalić z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością. Należy zatem w sposób pewny i przekonujący uzasadnić dlaczego częściowa niezdolność do pracy powstała do 9 stycznia 2010 roku. Tymczasem biegła wskazała jedynie, że z dużym prawdopodobieństwem częściowa niezdolność mogła powstać do 9 stycznia 2010 roku. W konsekwencji Sąd pierwszej instancji nie zgromadził materiału dowodowego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, co uniemożliwiło poprawne zastosowanie przepisów prawa materialnego.

(wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie III AUa 386/16 wraz z uzasadnieniem – k. 115 – 120)

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania. Pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według stawki podwójnej zryczałtowanej.

(stanowiska stron – e – protokół rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 roku – 00:30:12 – 00:31:25 – k. 202, płyta CD)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni D. R. urodziła się (...). Z wykształcenia jest magistrem farmacji. D. R. legitymuje się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

(bezsporne)

W dniu 24 stycznia 2014 roku D. R. złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

(wniosek – k. 1 plik I akt ZUS)

Lekarz Orzecznik ZUS uznał wnioskodawczynię za całkowicie niezdolną do pracy do 28 lutego 2016 roku wskazując, że nie da się ustalić daty powstania całkowitej niezdolności do pracy.

(orzeczenie z dnia 26 lutego 2014 roku – k. 49 plik I akt ZUS)

Na skutek złożenia sprzeciwu przez Zastępcę Głównego Lekarza Orzecznika I Oddziału ZUS w Ł. wnioskodawczyni została skierowana na badanie przez Komisję Lekarską ZUS.

(sprzeciw – k. 51 plik I akt ZUS)

Mocą orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS D. R. została uznana za osobę całkowicie niezdolną do pracy do 29 lutego 2016 r. W orzeczeniu wskazano, że całkowita niezdolność do pracy u wnioskodawczyni powstała w dniu 13 lutego 2013 roku.

(orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 20 marca 2014 roku – k. 55 akt ZUS)

Powyższe orzeczenie było podstawą do wydania zaskarżonej decyzji.

(decyzja – k. 95 plik I akt ZUS)

Badaniem psychologicznym rozpoznano u wnioskodawczyni: cechy osobowości schizoidalnej z objawami mogącymi wskazywać na czynny proces swoisty, osłabienie sprawności procesów poznawczych. Wnioskodawczyni nie jest w stanie samodzielnie funkcjonować, wymaga stałej kontroli ze strony innych osób.

(opinia sądowego specjalisty neuropsychologa L. S. – k. 24)

Po zapoznaniu się z aktami sprawy, dokumentacją lekarską, osobistym zbadaniu wnioskodawczyni, po przeanalizowaniu opinii biegłego sądowego psychologa, biegły sądowy specjalista psychiatra rozpoznał u wnioskodawczyni schizofrenię paranoidalną o znacznym nasileniu objawów. Z wywiadu rodzinnego, dokumentacji lekarskiej wynika, że od 2008 roku u wnioskodawczyni zaobserwowano załamanie się linii życiowej: porzucenie pracy, niewypełnienie ról życiowych (żony, matki, pracownika), zaburzeń jej funkcjonowania w życiu społecznym i codziennym, przy dobrym funkcjonowaniu wcześniejszym.

(opinia biegłego sądowego specjalisty psychiatry H. K. – k.36 – 38)

Zgodnie z opiniami sądowo – psychiatrycznymi, sporządzonymi na potrzeby postępowania rozwodowego w latach 2012 -2013, podłożem i przyczyną nieporozumień i konfliktów u małżonków R. była nasilająca się od kilku lat zmiana zachowań i funkcjonowania u D. R.. Zmiany te uznano za uwarunkowane toczącym się od kilku lat procesem chorobowym. Obraz zaburzeń wskazywał na ubytkowy proces w przebiegu schizofrenii paranoidalnej, a we wnioskach podano, że D. R. powinna poddać się dalszej diagnozie i leczeniu psychiatrycznemu. W funkcjonowaniu emocjonalnym, społecznym u D. R. od kilku lat występowały bowiem nieprawidłowości zakłócające jej relacje z mężem i córką.

(opinie sądowo – psychiatryczne zawarte w aktach o sygnaturze XII C 1737/11)

Na początku małżeństwa ze strony wnioskodawczynie był pewien rodzaj agresji, to się pojawiło po ślubie, a potem się uspokoiło. W (...) urodziła się córka Ania, wszystko było w porządku. W rok po urodzeniu córki skarżąca zrezygnowała z pracy, dowiedziałem się o tym przypadkiem, nie chciała powiedzieć czemu zrezygnowała z pracy. Tłumaczyła, że praca jest daleko, że chce się zająć dzieckiem. Raz podarła byłemu mężowi umowę o dzieło, raz połała mu plecy wrzątkiem, bo nie chciała wypuścić go z dzieckiem do F.. Przy mężu nie brała leków. Jakies 2 – 3 lata po urodzeniu dziecka zaczęło się coś dziać, były awantury w domu, agresja słowna i fizyczna. Były awantury o wiele rzeczy np. o rozszczelnienie okna. Wnioskodawczynie wydzwaniała do rodziców męża w nocy, on wezwał dwa razy policję i założył sobie Niebieską Kartę. Mąż odwołującej próbowałem ją namówić na terapię, ale ona odmawiała twierdziła, że jest jej to niepotrzebne. Do momentu kiedy mieszkali razem nie była świadoma, że jest chora. Dwa razy świadkiem zachowań odwołującej była jej matka. Były mąż mówił teściowej, że konieczny jest lekarz, ale ta zbywała go. Wnioskodawczynie miała niewielu znajomych. Ojciec skarżącej próbował zawieźć ją do poradni, ale spowodowało to jej opór i kolejne awantury. Odwołująca czasami izolowała matkę, gdy widziała, że awantura się zbliża. Nigdy nie była agresywna wobec córki. Skarżąca miała wymaginowane problemy, była chorobliwie zazdrosna wobec koleżanek ze studiów.

(zeznania świadka M. R. – byłego męża wnioskodawczynie k.57)

Po ponownym przeanalizowaniu akt sprawy oraz zapoznaniu się z zeznaniami byłego męża D. R. pana M. R., biegła z dużym prawdopodobieństwem stwierdziła, że częściowa niezdolność do pracy mogła powstać między 12 lipca 2008 roku, a 9 stycznia 2010 roku. Wskazują na ten fakt informacje podane przez M. R. dotyczące zachowania żony (porzucenie przez nią pracy i ukrywanie tego faktu przed mężem, nadmierna nadopiekuńczość wobec córki, nieufność, podejrzliwość, agresja wobec męża, tendencja do izolacji, zamykanie się w sobie). Według aktualnej wiedzy medycznej schizofrenia może mieć powolny początek. Zaburzenia zachowania występujące u badanej poprzedzały objawy wytwórcze (halucynacje, urojenia). Oczywiście zachowanie badanej wpływało na funkcjonowanie codzienne. Rodzina jej miała trudności z rozpoznaniem objawów choroby. Poza tym badana z powodu braku poczucia choroby nie godziła się na kontakt z lekarzem psychiatrą.

(opinia uzupełniająca biegłego sądowego specjalisty psychiatry H. K. – k. 65)

Z punktu widzenia psychiatrycznego u wnioskodawczynie rozpoznano przewlekłą chorobę psychiczną – schizofrenię paranoidalną. Jest to choroba charakteryzująca się zaburzeniami myślenia i postrzegania, jak również niedostosowanym i splecyonym afektem, rozkojarzeniem, dezorganizacją działania. Z czasem mogą pojawiać się pewne deficyty poznawcze. Przebieg zaburzeń schizofrenicznych może być ciągły lub epizodyczny, z postępującym lub stabilnym deficytem, bądź też może wystąpić jeden lub więcej epizodów z pełną lub częściową remisją.

Objawy chorobowe wnioskodawczynie przejawiała przed datą 12 lipca 2008 roku.

Jak wynika z badania psychiatrycznego i z całości zebranego materiału, z powodu pobudek chorobowych występujących u niej przed 12 lipca 2008 roku (nie mogła się skupić w pracy, a także wystąpiły u niej nieuzasadnione racjonalnie lęki przed osobą oczekującą na zatrudnienie w miejscu, w którym pracowała) rozwiązała umowę o pracę. Wówczas rodzina zauważyła, że wnioskodawczynie miała nieuzasadnione pretensje do ludzi. Zaczęła mówić, że lekarze zabijają ludzi. Była przekonana, że wszyscy są przeciwko niej. Była także przeświadczona, że ma zmiany na szyjce macicy i przekonania tego nie weryfikowała po kolejnych badaniach. Wypowiadała treści prześladowcze, a nadto ujawniała urojenia chorób dróg rodnych. Wnioski te wynikają z informacji uzyskanych od wnioskodawczynie oraz informacji podawanych przez jej rodziców, a odnotowanych w aktach sprawy. Pogłębiło się u niej załamanie linii życiowej, gdyż mimo pożądanego na rynku pracy zawodu nie pozyskała zatrudnienia, a nawet nie utrzymała statusu bezrobotnej. Była wycofana z życia towarzyskiego, społecznego i czas spędzała głównie w domu.

Wnioskodawczyni nie korzystała z pomocy psychiatry i psychologa. Diagnozowana na potrzeby sprawy rozwodowej i celem uzyskania prawa do renty, stwierdzono u niej proces schizofreniczny z osłabieniem sprawności funkcji poznawczych. Bez żadnych wątpliwości stwierdzono, że od dnia 13 lutego 2013 roku jest całkowicie niezdolna do pracy. Nie wyrażała zgody na hospitalizację, nie przyjmowała systematycznie zleconych leków. Aktualnie beczynna, wycofana, z zaburzeniami treści i toku myślenia, okresowo halucynująca, z nieadekwatnym afektem. Nie ma wglądu chorobowego, nieadekwatnie ocenia sytuację życiową. Nie potrafi zadbać o własne potrzeby życiowe, obecnie kwalifikuje się do niezwłocznego umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym. Obecne rokowania co do odzyskania zdolności do pracy, nawet w wypadku podjęcia leczenia, są niepomyślne, gdyż proces chorobowy jest zaawansowany, a ponadto ujawnia się stwierdzone już deficyty funkcji poznawczych.

Wnioskodawczyni z powodu schizofrenii urojeniowej jest całkowicie niezdolna do pracy. Całkowita niezdolność do pracy występuje od co najmniej 13 lutego 2013 roku i trwa nadal. Nie rokuje powrotu do pracy. Niezdolność ta ma charakter trwały. Obecnie jest również niezdolna do samodzielnej egzystencji.

Z bardzo wysokim prawdopodobieństwem, graniczącym z pewnością, stwierdzono że wnioskodawczyni jeszcze przed datą 12 lipca 2008 roku ujawniała objawy procesu chorobowego – schizofrenii. Z powodu choroby psychicznej z dniem ustania zatrudnienia, tj. od 13 lipca 2008 roku była co najmniej częściowo niezdolna do pracy.

(opinia biegłego sądowego specjalisty z zakresu psychiatrii J. S. – D. – k. 155 – 160)

W opinii uzupełniającej podkreślono również, że przy rozprawie rozwodowej w 2013 roku wnioskodawczyni miała już objawy ubytkowe i negatywne spowodowane procesem chorobowym. Wówczas była już całkowicie niezdolna do pracy i ta niezdolność nie mogła powstać w krótkim czasie. Schizofrenia jest wieloletnim procesem chorobowym i rozpoczyna się z reguły w młodym wieku. Początek jest niespecyficzny, może być nagły, może być przewlekle postępujący. Choroba może przebiegać z nawrotami. Jeżeli wnioskodawczyni 13 lutego 2013 roku była w takim stanie to proces ten mógł trwać od 5 do 10 lat. Stwierdzono, że początek choroby wnioskodawczyni był skryty. Zaczęła się wycofywać z życia społecznego, stała się mniej wydajna, z czasem zdeorganizowana. Z czasem okazało się że nie wykonuje żadnych ról życiowych, czyli nie wykonuje właściwie obowiązków związanych z macierzyństwem, nie jest zdolna do pracy, nie wychodziła z domu, nie utrzymywała żadnych kontaktów towarzyskich, utraciła zainteresowania.

(opinia uzupełniająca biegłego sądowego specjalisty z zakresu psychiatrii J. S. – D. – e – protokół rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 roku – 00:06:53 – 00:19:58 – k. 202, płyta CD)

D. R. pozostawała w zatrudnieniu w następujących okresach:

- od 12 listopada 1996 roku do 11 listopada 1997 roku;
- od 12 listopada 1997 roku do 30 listopada 2003 roku;
- od 2 lutego 2004 roku do 31 lipca 2004 roku;
- od 2 sierpnia 2004 roku do 30 września 2004 roku;
- od 1 lutego 2005 roku do 31 marca 2006 roku;
- od 1 kwietnia 2006 roku do 30 kwietnia 2006 roku;
- od 1 kwietnia 2006 roku do 30 czerwca 2007 roku;
- od 24 sierpnia 2007 roku do 12 lipca 2008 roku.

(świadczenia pracy w aktach ZUS)

Przy przyjęciu daty powstania niezdolności do pracy 12 lipca 2008 roku wnioskodawczyni spełniałaby wszystkie przesłanki do nabycia prawa do renty. Na ten moment 11 lipca 2008 roku posiadałaby 8 lat i 11 miesięcy okresów składkowych i 1 rok i 2 dni okresów nieskładkowych.

(oświadczenie pełnomocnika organu rentowego – e – protokół rozprawy z dnia 26 czerwca 2018 roku – 00:28:23 – 00:30:09 – k. 202, płyta CD)

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń w oparciu o załączone akta organu rentowego, dokumenty oraz opinie biegłego neuropsychologa oraz biegłych psychiatrów.

W ocenie Sądu opinie biegłych są w pełni wiarygodne. Zostały sporządzone przez biegłych o specjalności właściwej z punktu widzenia schorzeń wnioskodawczyni.

Biegli zapoznali się szczegółowo z całą przedłożoną dokumentacją lekarską z przebiegu chorób i leczenia wnioskodawczyni i na podstawie tej dokumentacji oraz badania bezpośredniego wydali opinie, które są wewnętrznie spójne, logiczne i kompletne. Opinie

w sposób jednoznaczny i przejrzysty obrazują stan zdrowia odwołującej i w oparciu o aktualne wskazania wiedzy medycznej kategorycznie rozstrzygają kwestię wpływu stwierdzonych u niej schorzeń na zdolność do pracy, przy uwzględnieniu kwalifikacji zawodowych wnioskodawczyni.

W toku postępowania, wobec zgłoszonych przez organ rentowy zarzutów co do opinii biegłych, Sąd dopuścił również dowody z opinii uzupełniających. Sąd uznał, że biegły z zakresu psychiatrii J. D. w swojej opinii podstawowej i uzupełniającej wyjaśniła w sposób wyczerpujący wszelkie wątpliwości odnośnie niezdolności do pracy zarobkowej ubezpieczonej oraz momentu powstania tej niezdolności. Ponadto wszelkie wątpliwości, w ocenie Sądu zostały wyjaśnione w sposób nie budzący wątpliwości interpretacyjnych. Z opinii psychiatrycznej wynika jednoznacznie, że występujące

u wnioskodawczyni schorzenia czynią ją osobą całkowicie niezdolną do pracy, zaś z powodu spornej choroby psychicznej z dniem ustania zatrudnienia,

tj. od 13 lipca 2008 roku była co najmniej częściowo niezdolna do pracy. Z tych też powodów, Sąd Okręgowy w pełni podzielił wnioski wynikające z opinii sądowo – lekarskich

i uznając je za pełnowartościowe dowody oparł na nich ustalenia faktyczne w sprawie.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika organu rentowego o zwrócenie się do byłego zakładu pracy o przesłanie akt osobowych na okoliczność przyczyn wypowiedzenia, przebiegu zatrudnienia, a w konsekwencji na okoliczność stanu zdrowia wnioskodawczyni. Należy podkreślić, że powyższych wniosek został zgłoszony na rozprawie odbywającej się w dniu 26 czerwca 2018 roku, czyli niemal po czterech latach procesu, a zatem był spóźniony. Niezależnie od tego, wobec przeprowadzenia w sprawie wielu dowodów z opinii biegłych specjalistów, którzy rozwiali wszelkie wątpliwości co do stanu zdrowia wnioskodawczyni oraz daty powstania jej niezdolności do pracy, wniosek dowodowy pełnomocnika organu rentowy nie wniósłby nic do sprawy oraz zmierzałby do niepotrzebnego przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Stosownie do art. 107 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270) prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

W oparciu o art. 12 ust. 1 ustawy emerytalnej niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

2. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

3. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Na mocy art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;

2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy, związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do samodzielnej egzystencji, celowości przekwalifikowania zawodowego dokonuje w formie orzeczenia lekarz orzecznik Zakładu (art. 14 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Orzeczenie lekarza orzecznika, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości, albo orzeczenie komisji lekarskiej, stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń przewidzianych w ustawie, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji (art. 14 ust. 3 ustawy emerytalnej).

Warunki wskazane w art. 57 wyżej wymienionej ustawy muszą być spełnione łącznie by istniały podstawy do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy emerytalnej). Należy mieć przy tym na uwadze, że na pojęcie niezdolności do pracy składają się pozostające w koniunkcji dwa elementy, a mianowicie element biologiczny oraz element ekonomiczny, rozumiany, jako obiektywna utrata zdolności do zarabkowania. Zdolność do pracy, a zatem potencjalną możliwość wykonywania zatrudnienia ocenia się przy uwzględnieniu stopnia naruszenia

sprawności organizmu, możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz celowości przekwalifikowania zawodowego z uwagi na rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w S. - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 września 2015 r. III AUa 610/14, Legalis nr 1360894).

W przedmiotowej sprawie orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS uznano wnioskodawczynię za całkowicie niezdolną do pracy do 28 lutego 2016 roku wskazując,

że nie da się ustalić daty powstania całkowitej niezdolności do pracy. Na skutek złożenia sprzeciwu przez Zastępcę Głównego Lekarza Orzecznika, I Oddziału ZUS w Ł., wnioskodawczyni została skierowana na badanie przez Komisję Lekarską ZUS. Mocą orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS D. R. została uznana za osobę całkowicie niezdolną do pracy do 29 lutego 2016 r. W orzeczeniu wskazano, że całkowita niezdolność do pracy u wnioskodawczyni powstała w dniu 13 lutego 2013 roku.

Wobec zakwestionowania przez wnioskodawczynię orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS, Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące opinie biegłego neuropsychologa oraz biegłych psychiatrów.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności opinii biegłego specjalisty z zakresu psychiatrii J. D. Sąd ustalił,

że wnioskodawczyni z powodu schizofrenii urojeniowej jest całkowicie niezdolna do pracy. Całkowita niezdolność do pracy występuje od co najmniej 13 lutego 2013 roku i trwa nadal. Jednocześnie, z uwagi na rodzaj schorzenia i jego zaawansowanie, skarżąca nie rokuje powrotu do pracy. Niezdolność ta ma charakter trwały. U wnioskodawczyni rozpoznano przewlekłą chorobę psychiczną – schizofrenię paranoidalną. Jest to choroba charakteryzująca się zaburzeniami myślenia i postrzegania, jak również niedostosowanym i splotnym afektem, rozkojarzeniem, dezorganizacją działania. Z czasem mogą pojawiać się pewne deficyty poznawcze. Przebieg zaburzeń schizofrenicznych może być ciągły lub epizodyczny, z postępującym lub stabilnym deficytem, bądź też może wystąpić jeden lub więcej epizodów z pełną lub częściową remisją. Objawy chorobowe wnioskodawczyni przejawiała przed datą 12 lipca 2008 roku.

Sąd podzielił opinie biegłych specjalistów z zakresu psychiatrii, uznając, że są one wyczerpujące, jasne i nie prowadzą do sprzecznych wniosków. Wskazać należy, że biegli odnieśli się w opiniach uzupełniających do spornych kwestii i w sposób nie budzący wątpliwości wyjaśnili wszystkie okoliczności sprawy. Wnioski z powyższych opinii sprowadzały się do stwierdzenia, że wnioskodawczyni jest całkowicie niezdolna do wykonywania pracy zarobkowej oraz, że niezdolność ta ma charakter trwały.

Opinia biegłego może być oceniona przez Sąd i podważona dowodem z innej opinii. Każda strona w procesie, w myśl art. 6 k. c. winna dowodzić swoich racji, a nie tylko przedstawiać swoje poglądy. W konsekwencji w sprawie nie pojawiły się argumenty,

które mogłyby budzić wątpliwość, co do jednoznaczności wskazanych opinii.

Sąd Okręgowy podziela również opinię biegłych psychiatrów, że z bardzo wysokim prawdopodobieństwem, graniczącym z pewnością, można stwierdzić również, iż wnioskodawczyni jeszcze przed datą 12 lipca 2008 roku ujawniała objawy procesu chorobowego – schizofrenii. Zaś z powodu choroby psychicznej, z dniem ustania zatrudnienia tj. od 13 lipca 2008 roku, była co najmniej częściowo niezdolna do pracy.

Biegli w sposób szczegółowy, przekonywujący i logiczny uzasadnili swoje stanowisko w tek kwestii. W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii, który po przeprowadzonym badaniu stwierdził, że już przy rozprawie rozwodowej w 2013 roku wnioskodawczyni miała objawy ubytkowe i negatywne spowodowane procesem chorobowym. Wówczas była już całkowicie niezdolna do pracy i ta niezdolność nie mogła powstać w krótkim czasie. Schizofrenia jest bowiem wieloletnim procesem chorobowym i rozpoczyna się z reguły w młodym wieku. Początek jest niespecyficzny, może być nagły, może być przewlekłe postępujący. Choroba może przebiegać z nawrotami. Jeżeli wnioskodawczyni 13 lutego 2013 roku była w takim stanie to proces ten niewątpliwie trwał od 5 do 10 lat, zaś początek choroby był skryty. Wnioskodawczyni zaczęła się wycofywać z życia społecznego, stała się mniej

wydajna, z czasem zdezorganizowana. Po pewnym czasie okazało się, że nie wykonuje żadnych ról życiowych, czyli nie wykonuje właściwie obowiązków związanych z macierzyństwem, nie jest zdolna do pracy, nie wychodziła z domu, nie utrzymywała żadnych kontaktów towarzyskich, utraciła zainteresowania.

Tym samym nie ulega wątpliwości, że wnioskodawczyni jeszcze przed datą 12 lipca 2008 roku ujawniała objawy procesu chorobowego – schizofrenii. Z powodu choroby psychicznej zaś, z dniem ustania zatrudnienia, tj. od 13 lipca 2008 roku, była co najmniej częściowo niezdolna do pracy.

Zatem wbrew twierdzeniom organu rentowego, mając na uwadze przeprowadzone w niniejszym postępowaniu dowody z opinii biegłych, trafne jest stanowisko co do tego, że wnioskodawczyni jest całkowicie i trwale niezdolna do wykonywania pracy, zaś jej niezdolność (przynajmniej częściowa) powstała z dużym prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością co najmniej od 13 lipca 2008 roku. W ocenie Sądu Okręgowego, przeprowadzone postępowanie dowodowe, pozwala na nie budzące wątpliwości ustalenie, iż stan zdrowia ubezpieczonej najpóźniej w dacie wydawania spornej decyzji, pozwalał na przyjęcie jej całkowitej i trwałej niezdolności do pracy od 1 stycznia 2014 roku. Ponadto, z uwagi na okoliczność, iż co najmniej od 13 lipca 2008 roku wnioskodawczyni była częściowo niezdolna do pracy, spełnia ona wszystkie przesłanki do nabycia prawa do renty.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k. p. c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał D. R. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 stycznia 2014 roku na stałe.

W przedmiocie kosztów Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k. p. c. w zw. z art. 100 k. p. c. Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, I Oddziału w Ł., na rzecz D. R. kwotę 360,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi.

K. J.